

πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ. Ὁ χωρικὸς, ἀδειάσας τὸ τουφέκιον, δὲν εἶχε τρόπον νὰ ὑπερασπισθῇ κατὰ τοῦ ἐφοριμῶντος ἔχθρου· ἡ Ἀρκτος ταχέως ὑπερίσχυσε, καὶ τὸν κατεδάγκασεν εἰς πᾶν μέρος τοῦ σώματος· ἥθελε δ' ἐξάπαντος τὸν θανατώσειν, ἐάν δὲν ἐπληγθετο αὐστηρῶς εἰς μακρὰν τινὰ μάχαιραν, τὴν ὅποιαν ἐφοριοῦσεν εἰς τὴν ζώνην ὁ χωρικός. Αἰσθανθεῖσα τὸν πόνον, ἔστρεψεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἴδουσα τὸ τέκνον καταγῆς, τῷρα πλέον νεκρὸν, τὸ ἐπῆρεν εἰς τὸ στόμα, καὶ ἀνεκθόησε, κατ' εὐτυχίαν καὶ πρὸς χαρὰν μεγάλην τοῦ ἀνταγωνιστοῦ τῆς.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ο ΘΕΟΤΟΚΙΟΣ.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ο ΘΕΟΤΟΚΙΟΣ,—ἡ Θεοτόκης, Κεφυροῖς τὴν πατρίδα, ἐκ τῆς πλουσίας τῶν Θεοτοκίων οἰκογενείας, ἐπαιδεύθη τὰ ἐγκύκλια τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μαθήματα εἰς τὴν πατρίδα τὰ ἀπὸ Ιερεμίαν τὸν Καβαδίαν· γέμεταβάς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐδιδάχθη τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα, ἐξακριβώσας μὲν ἀγάπην περισποτέρων τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας. Ἐδιδάξεν ἐπειτα εἰς τὴν πατρίδα του (1756—1762), δόπον συντέταξε διὰ χοῖσιν τῶν μαθητῶν του φυσικὴν πειραματικὴν, μᾶλλον δὲ ἐφηρομοσμένην μαθηματικὴν, τὴν ὅποιαν ἐξέδωκεν ἐν Λειψίᾳ 1767, καὶ μαθηματικὴν καθαρὰν, ἥτις ἐξεδόθη πολὺ ὑπερδον ἐν Μόσχᾳ, (1800), διὰ δαπάνης τῶν ἀδελφῶν Ζωσιμαδῶν. Ἐκήρυξτεν ἐπ' ἀμβωνος, ώς τωόντι ἱεροπρεπῆς ἀνήρ καὶ σεβάσμιος. Άλι γλαφυροὶ δόμως διδαχαί του δὲν ἤρεσκαν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν Πατριάρχην Σαμουὴλ, γέμιαν φορὰν περιϋβρισθη δημοσίως ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἀμβωνα. Ὁ ἡγεμὼν Γοηγόδιος Γίκας ὑπερασπίσθη ἐκεῖ τὸν Θεοτόκιον, καὶ τὸν ἔχογηγησε τὴν δαπάνην νὰ ἐκδώσῃ τὴν σειρὰν τῶν πατέρων, ἥγουν, ἔρωτείαν εἰς τὴν Ὀκτάτευχον, σύγγραμμα μέγα ἐκδοθὲν ἐν Λειψίᾳ, 1772, εἰς μέγα δλόκληρον φύλλον. Λιά τὴν ἐκδοσιν ταύτην μετέβη αὐτὸς εἰς τὴν Σαξονίαν, δόπον ἐξέδωκε καὶ Ἰσαὰκ τὸν Σύρου τὰ Ἀσκητικά.

Ἐπροσκαλέσθη ἐπειτα διδάσκαλος τῆς ἐν Ἰασίῳ σχολῆς, δόπον ἐσύνταξε τὴν ὑπὸ τῶν Ζωσιμαδῶν ὑστερον ἐκδοθεῖσαν (Βιέννη, 1804) γεωγραφίαν. Ἐκεῖθεν κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥωσίαν, διεδέχθη τὸν Εὐγένιον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Σλαβηνίου καὶ Χερσόνος, προεβιβάσθη ἐπειτα εἰς τὴν Ἀστραχανίου, καὶ τελευταῖον παραστηθεὶς διέτριβεν εἰς Μόσχαν. Ὁ ἔηλός του ὑπὲρ τῆς πίστεως τὸν ἐκίνησε νὰ μεταφράσῃ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, καὶ νὰ διπλασιάσῃ μὲ σοφάς σημειώσεις, τὴν Ἀνασκευὴν τῆς τεκενταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Βολταίδου, καὶ νὰ ἔξελέγῃ τὰς βλασφημίας του. Ἐνταυτῷ συνέγραψε, καὶ ἔξεδωκεν ἐν Πετρούπολει διὰ δαπάνης τῶν Ζωσιμαδῶν, δόπον Κυριακοδρόμια· τὸ μὲν εἰς τὰ Εναγγέλια, τὸ δὲ εἰς τοὺς Ἀποστόλους τῶν Κυριακῶν, εἰς τέσσαρας τόμους εἰς τέταρτον σχῆμα, ἔργον ὀφελιμώτατον εἰς τοὺς Χριστιανούς. Ἀπέθανε δὲ εἰς τὴν Μόσχαν τὸ 1800 ἔτος.—ΚΟΥΜΑΣ.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ. ΑΡΙΟ. 2.

Ιδε· σελ. 138 τοῦ πρώτου τόμου.

Το δεξιὸν ώτίον τῆς καρδίας εἶναι τὸ ἄμεσον ἐκδοχεῖον τοῦ αἵματος, τὸ δόποιον, ἀφοῦ τελειώσῃ τὸν γῦρον αὐτοῦ, ἐπανέρχεται εἰς τὴν καρδίαν, διὰ νὰ σταλθῇ εἰς τοὺς πνεύμονας, ὅθεν ἐπιστρέφον πάλιν εἰς τὴν καρδίαν, ἐκπέμπεται εἰς δλον τὸ σύστημα. Εἰς τὸ δεξιὸν τοῦτο ώτίον φέρεται τὸ αἷμα διά τινων φλεβῶν, κοι λω νεγομένων, αἱ ὄποιαι καὶ τελειόνουν εἰς αὐτό.

Ἐκ τοῦ δεξιοῦ ώτίον υπάγει εἰς τὸ δεξιὸν γαστρίδιον· εἰς τὴν εἴσοδον δὲ, ὑπάρχουν τρεῖς υμέρες, δικλίδες λεγόμενοι, οἱ δόποιοι, παρόμοιοι μὲ μικρὰς θύρας, ἀνοίγουν καὶ κλείουν εἰς τρόπον, ὥστε ἀφίνουν μὲν τὸ αἷμα νὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ δεξιὸν ώτίον εἰς τὸ δεξιὸν γαστρίδιον, ἐμποδίζουν διωσ τέλεια τὴν ἐπιστροφήν του. Τὸ δεξιὸν γαστρίδιον, λαμβάνον τὸ αἷμα τοιωτορόπως, τὸ στέλλει εἰς τοὺς πνεύμονας, δόπον ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐγέργειαν τοῦ ἀδιαλείπτως ἐπνεομένου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

Τὸ ἀγγεῖον, διὰ τοῦ δόποιου στέλλεται τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ γαστρίδιον τοῦτο εἰς τοὺς πνεύμονας, δοματίζεται πνεύμονική ἀρτηρία, ἐκεῖ δόπον ἀρχίζει, τρεῖς δικλίδας, αἱ δόποιαι συγχωροῦν μὲν νὰ περνῇ εἰς αὐτὴν τὸ αἷμα κατὰ πᾶσαν συστολὴν τοῦ γαστρίδιον, ἐμποδίζουν διωσ αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ, δόποταν διαστέλλεται τὸ γαστρίδιον, καθὼς ἥθελεν ἀφεύκτως συμβαίνειν, ἐάν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον ἀγιστούντημα μηχανικῆς.

Ἀφοῦ εἰς τοὺς πνεύμονας καθαρισθῇ καὶ

ζωγονηθῆ τὸ αἷμα, ἐπανέρχεται εἰς τὸ ἀριστερὸν ὡτίον τῆς καρδίας διὰ τεσσάρων πυρευμονικῶν υπάρχουν δύο δικλίδες, διὰ τῶν ὁποίων ἐμπορεῖτο τὸ αἷμα νὰ χύνεται εἰς τὸ εἰρημένον γαστρίδιον, δῆλον διότι οὐδεὶς καρδίαν ἔχει τοῦτον τὸν τόπον.

Απὸ τὴν ζωτικήν ταύτην πηγὴν στέλλεται τὸ αἷμα εἰς δύο τὰ μέρη τοῦ συστήματος διὰ τυνος μεγάλης ἀρτηρίας, λεγομένης ἀοτῆς, τῆς ὁποίας διαμοιράζονται πανταχοῦ οἱ κλάδοι. Εἶναι δὲ αὕτη παχεῖα καὶ δυνατή, καὶ ἔχει τρεῖς δικλίδας, αἱ ὁποῖαι ἀφίνουν τὸ αἷμα νὰ ἐκβαίνῃ ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν γαστρίδιον, τὸ ἐμπορεῖσθαι διότι οὐδεὶς καρδίαν ἔχει τοῦτον τὸν τόπον.

Ο δρόμος τοῦ αἷματος δύναται συνοπτικῶς νὰ περιγραφῇ οὕτω.—Αἱ πρὸς τὴν καρδίαν φέρουσαι τὸ αἷμα δύο κοῖλαι φλέβες τελειόνουν εἰς τὸ δεξιὸν ὡτίον· τοῦτο δὲ, ως εἴπαμεν ἥδη, φαίνεται νὰ ἔχει μᾶλλον πλατυσμὸς τῶν φλεβῶν αὐτῶν παρὰ χωριστὴ κοιλότης. Ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὡτίου χύνεται τὸ αἷμα εἰς τὸ δεξιὸν γαστρίδιον, τὸ ὁποῖον, συστελλόμενον, ὀθεῖ αὐτὸ διὰ τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας εἰς τὸν πνεύμονας. Ἡ ἀρτηρία δὲ αὕτη διαιρεῖται εἰς μικροτάτους κλάδους, οἵτινες διασκορπίζονται μέσα εἰς τὸ λεπτὸν ὑφασμα τῶν πνευμάτων. Ἐδῶ τὸ αἷμα καθαρίζεται καὶ ζωγονεῖται· τὸ χρῶμά του, τὸ ὁποῖον πρότερον ἦτο μαῦρον, μεταβάλλεται εἰς λαμπρὸν κόκκινον. Απὸ τοὺς πνεύμονας περιῆ πάλιν εἰς τὴν καρδίαν οὕτω πως—εἰς τὰς ἄκρας τῶν κλάδων τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας εἶναι πολλαὶ μικραὶ δίοδοι, διὰ τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ἐμβαίνει εἰς τὰ μικρὰ κλαδία τῶν πνευμονικῶν φλεβῶν, αἵτινες τελειόνουν εἰς τὸ ἀριστερὸν ὡτίον. Ἐντεῦθεν χύνεται τὸ αἷμα εἰς τὸ ἀριστερὸν γαστρίδιον· τοῦτο δὲ διὰ τῆς ἀρτῆς τὸ διαδίδει εἰς δύο τὰ μέρη τοῦ σώματος, ὅπου βαθμηδὸν ξάνθει τὰς εἰδικὰς ἀρτηριακὰς αὐτοῦ ποιότητας, ὑπὸ τοῦ συστήματος δαπανωμένας. Αμβάνουσαι δὲ αὐτὸ πάλιν αἱ φλέβες, εἰς τὰς ὁποίας παρεισδύνουν οἱ μικρότεροι τῆς ἀρτῆς κλάδοι, οἱ καὶ τριχοειδῆ ἀγγεῖα διὰ τὴν λεπτότητά των λεγόμενοι, τὸ φέρουν ὀπίσω εἰς τὸ δεξιὸν ὡτίον, διότεν πάλιν διαπερνᾶ τὸ αὐτὸ στάδιον.

Οὕτω λοιπὸν ὁ δρόμος τοῦ αἷματος δὲν εἶναι παρὰ διηγηκῆς κυκλοφορία. Τὸ μὲν δεξιὸν τῆς καρδίας μέρος γέμει ἀπὸ μαῦρον ἡ φλεβῶδες αἷμα· τὸ δὲ ἀριστερὸν ἀπὸ λαμπρὸν κόκκινον ἡ ἀρτηριακὸν αἷμα. Αἱ μὲν ἀρτηρίαι φέρουν τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν καρδίαν εἰς τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος μέρη· αἱ δὲ φλέβες, συνάγονται τὸ ἀπὸ αὐτὰ, τὸ φέρουν εἰς τὴν καρδίαν. Αἱ μὲν ἀρ-

τηρίαι τοῦ συστήματος εἶναι πλήρεις λαμπροῦ ἐρυθροῦ αἷματος, αἱ δὲ φλέβες, μαύρον· ἐνῷ, τούναντίον, ἡ μὲν πνευμονικὴ ἀρτηρία φέρει αἷμα φλεβῶδες εἰς τοὺς πνεύμονας, αἱ δὲ πνευμονικαὶ φλέβες φέρουν εἰς τὴν καρδίαν ἀρτηριακὸν αἷμα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

ΔΙΑ τῆς ἐνεργείας καὶ χέριτος τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι τὴν ἀλήθευταν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς δύο τὸν κόσμον, καὶ συνήθοισαν ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη μίαν Ἐκκλησίαν.

Ἡ ἀξιοθαύμαστος ἐπίδειξις καὶ προκοπὴ, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ ἀποστολικὸν κήρυγμα, φανερόνει σαφέστατα, ὅτι εἶχε συνεργοῦσαν τὴν θείαν δύναμιν. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅλιγοι τὸν ἀριθμὸν, ἄνθρωποι χωρὶς ὑπόληψιν ἢ δύναμιν, χωρὶς ὅπλα, χωρὶς σοφίαν ἢ εὐγλωττίαν ἀνθρωπίνην, ἐπεστρεψαν εἰς τὴν πίστιν, καθ' ὅλον τὸν κόσμον, ἀνθρώπους περιφανεῖς, ἰσχυροὺς, ἢ σοφοὺς,—εἰς μίαν πίστιν, ἡ ὁποία ἦτον ἐκ διαμέτρου ἐναντία εἰς τές παλαιὰς ὑπολήψιες καὶ δόξας τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία κατήργησε τὴν συνειδισμένην πάντοτε μεταξὺ αὐτῶν θεῖαν λατρείαν, ἡ ὁποία δὲν ἐσυμφώνει κατ' οὐδένα τρόπον μὲ τοὺς φαντασιώδεις καὶ υωρούς λογισμούς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ ὁποία, μακρὰν ἀπὸ τὸ νὰ θεραπεύῃ τὰ πάθη καὶ τὰς ἐπιθυμίας των, ἐκήρυξτεν εἰς ἑκείνους, δοσι τὴν ἐλάμβαναν, ζωὴν μετὰ διωγμῶν καὶ θλίψεων. Ἡτο κάμπια ἐλπὶς νὰ λάβῃ εὐτυχῆ ἐκβασιν τοιαύτη ἐπιχείρησις; Μὲ δόλον τούτο, ‘Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατά ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ.’ Ὁ ἄδης εξωπλισθῆ μὲ δύλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διὰ νὰ επιποδίσῃ τὴν ἀνθρωποσωτηρίου ταύτην ἐπιχείρησιν· ἀλλὰ δὲν ἥδυνήθη κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συντρίψῃ τὴν πέτραν, ἵτις εἶναι ὁ Χριστὸς, καὶ επάνω τῆς ὁποίας ἐθεμελιώθη ἡ πίστις. Ο θεῖος Παῦλος, ἐκπληττόμενος τὴν ὑπερθαύμαστον ταύτην προκοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου, λέγει—‘Τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἴσχυρά, ἢ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἔξουσθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σάρξ ἐνώπιον ἀντεῖ.’ Αφοῦ ἐδέχθησαν τὸ Εὐαγγέλιον δύλα τὰ ἔθνη εἰς δύλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐκ τῶν πιστευσάντων ἐγεννήθη ἡ ἀγία κοινότης τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ, ἥγουν ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία· ἡ ὁποία δὲν εἶναι πειρωτισμένη, καθὼς ἡ Ἰουδαϊκὴ, εἰς μόνον ἔθνος, ἀλλὰ συνισταται ἀπὸ